

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023

ABILITY ENHANCEMENT COMPULSORY COURSE (AECC-6)

English for Communication (English Compulsory) (New)

Sub. Code : 75702/80012

Day and Date : Monday, 29 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Rewrite the following sentences by choosing the correct alternatives given below. **[3]**

- a) The lighthouse keeper disappeared during _____
 - i) storm
 - ii) night
 - iii) dawn
 - iv) daylight
- b) The boy has to support his mother and _____
 - i) three sisters
 - ii) father
 - iii) brother
 - iv) two sisters
- c) The outsider in the poem 'The Mystic Drum' stands for _____
 - i) communalism
 - ii) Western imperialism
 - iii) guest
 - iv) religion

B) Answer the following questions in a word or a phrase or a sentence. **[3]**

- a) Why does the rich man give loan to the boy?
- b) Why does the fingers and hands of the soldiers are slack and useless in the poem 'Two Dead Soldiers'?
- c) What does the poet? in the poem 'Bora Ring' imply in the line '... the tribal story lost in an alien tale'.

P.T.O.

- Q2)** A) Answer the following questions in 3-4 sentences each (2 out of 3). [4]
- a) Why was it necessary to fill the post of lighthouse keeper at the earliest moment?
 - b) How does the boy create sympathy and admiration in the mind of the rich man?
 - c) Describe the beauty of nature in the poem “The Mystic Drum”.
- B) Write a short note on the following in about 7-8 sentences (1 out of 2).[4]
- a) Life on the tower described in the story ‘The Lighthouse Keeper of Aspinwall’.
 - b) The theme of the poem ‘Two Dead Soldiers’.
- C) Give antonyms of the following words. [2]
- a) appear
 - b) darkness

- Q3)** A) Build up a short piece of group discussion on the following topic. [8]
How to involve students in tree plantation?

OR

A friend in need is a friend indeed.

- B) Read the passage given below and make notes using the ‘flow chart’.[8]

Chocolate Malted Snacking Cake

Malted milk powder somehow makes this chocolate snacking cake taste wholesome rather than decadent. It is a great after-school snack cake when served with a tall glass of milk. If this is too plain for your children’s taste, you can cover the top of the cake with a half recipe of the chocolate ganache glaze (without the chopped butter finger R bar) and sprinkle the glaze with 1/2 cup of crushed malted milk balls.

- a) Preheat the oven to 350°F. Grease an 8-inch square baking pan and dust it with flour, knocking out any extra.
- b) Combine the sugar, malted milk powder, flour, cocoa powder, salt and baking powder in a large mixing bowl. With a wooden spoon or electric mixer, stir in the eggs, milk, butter and vanilla until just combined.

- c) Scrape the batter into the prepared pan and smooth the top with a rubber spatula. Bake until a tooth-pick inserted in the center comes out clean, 35 to 40 minutes. Let the cake cool in the pan for about 10 minutes. Invert it onto a wire rack and then turn it right side up on a rack to cool completely.
- d) Store uneaten squares in a cake keeper or wrap in plastic and store at room temperature for up to 3 days.

OR

You are planning a trekking to your favourite place with your friends. Make notes of what you must do to get most out of this trek. Use the 'mind mapping' technique for this purpose.

- Q4) A)** You are working on a popular TV channel, where a discussion is to be projected. The topic of discussion is 'Save the nature and natural resources'.

Prepare a TV script to compare the programme, in which the topic, its importance in the present situation and the participants are introduced by you. [8]

OR

Imagine yourself as the editor of an English newspaper published from Maharashtra. Write the concluding remark of the editorial on the death of a famous film personality.

x x x

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023**ECONOMICS (Compulsory)****DSE - E198 : International Economics - II (Special Paper - XIV)****Sub. Code : 75833/80133**

Day and Date : Saturday, 27 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Neat diagrams should be drawn where is necessary.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following Sentences by choosing correct alternative. [5]

- a) In the International trade, goods are classified into two groups such as

- i) Small and big
 - ii) Visible and invisible
 - iii) Heavy and light
 - iv) None of these
- b) Balance of payment is divided into _____ account for the convenience of accounting.
- i) Current account and capital account
 - ii) Visible and invisible account
 - iii) Assets and liabilities
 - iv) Imports and exports account
- c) _____ are the instruments of export promotion policy.
- i) Export subsidies
 - ii) Export credits
 - iii) State guarantees for loan
 - iv) All of above

P.T.O.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा. [5]

अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापारात, वस्तूंचे दोन गटांमध्ये वर्गीकरण केले जाते जसे की

i) लहान आणि मोठी	ii) दृश्य आणि अदृश्य
iii) अवजड आणि हलके	iv) यापैकी नाही

ब) हिशेबाच्या सोयीसाठी व्यवहारतोलाच्या खात्याचे असे भाग केले जातात.

i) चालू खाते आणि भांडवली खाते	ii) दृश्य आणि अदृश्य खाते
iii) मालमत्ता आणि देयता	iv) आयात आणि निर्यात खाते

क) निर्यात प्रोत्साहन धोरणाची साधने आहेत.

i) निर्यात अनुदान	ii) निर्यात पतपुरवठा
iii) कर्जासाठी राज्याची हमी	iv) वरील सर्व

ड) विदेशी भांडवल ला प्रोत्साहन मिळते.

i) भाववाढ	ii) भावघट
iii) आर्थिक मंदी	iv) यापैकी नाही

इ) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना मध्ये झाली.

i) 1995	ii) 1996
iii) 1997	iv) 1998

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) व्यापारतोल
- ब) आयात-निर्यात धोरण 2014-19
- क) परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक
- ड) निर्यात प्रोत्साहन धोरण
- इ) जागतिक बँक

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) व्यवहारतोलातील असमतोल दुरुस्त करण्याचे उपाय.
- ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्ये स्पष्ट करा.
- क) 1991 पासून भारतातील परकीय व्यापाराचे आकारमान आणि दिशा स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023
ECONOMICS

DSE-E199 : Research Methodology in Economics - II
(Special Paper - XV)
Sub. Code : 75834/80134

Day and Date : Tuesday, 30 - 05 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 40

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw beautiful diagram where necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternatives: [5]

- a) _____ is a type of non-probability sample selection.
 - i) Card system
 - ii) Grid system
 - iii) Lottery system
 - iv) Quata system
- b) According to _____ sample selection means select a certain percentage of a unit in any unit in the cluster.
 - i) Bogards
 - ii) David
 - iii) Fax
 - iv) Manham Harry
- c) The value of a variable that cannot be affected by the value of the last component is _____.
 - i) Mode
 - ii) Median
 - iii) Arithmetic Mean
 - iv) Standard Deviation
- d) Two Variables change in the same direction's it is called _____.

correlation.

 - i) Positive
 - ii) Negative
 - iii) Numerical
 - iv) Qualitative
- e) The concept of standard deviation firstly introduced by _____.
 - i) Dr. Dalton
 - ii) Karl Marx
 - iii) Karl Pearson
 - iv) Spearman

P.T.O.

Q2) Write a short notes. (Any Three)

- State the structure of tabulation.
- The concept of mode.
- Merits of Graphs.
- Types of correlation.
- Objective of Report Writing.

Q3) Write in detail answer of following questions. (any two)

[20]

- What is sampling? State its various types.
- Types of Central Tendency.
- Use of Report writing.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुंदर आकृत्या काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[5]

अ) हा गैरसंभाव्यता नमुना निवडीचा प्रकार आहे.

i) कार्ड पद्धती	ii) ग्रीड पद्धती
iii) लॉटरी पद्धती	iv) कोटा पद्धती

ब) यांच्या मते कोणत्याही एककाच्या एका समुहातील एक निश्चित प्रतिशत घटक निवडणे म्हणजे नमुना निवड होय.

i) बोगार्ड्स	ii) डेव्हिड
iii) फॅक्स	iv) मॅनहॅम हेरी

- क) शेवटच्या घटकाच्या किंमतीचा परिणाम ज्यावर होऊ शकत नाही अशा चलचे मूल्य म्हणजे होय.
- i) बहुलक ii) मध्यता
iii) गणितीय मध्य iv) प्रमाण विचलन
- ड) दोन चले एकाच दिशेने बदलतात, त्यास सहसंबंध म्हणतात.
- i) धनात्मक ii) ऋणात्मक
iii) संख्यात्मक iv) गुणात्मक
- इ) प्रमाण विचलन पद्धती ही संकल्पना प्रथम मांडली.
- i) डॉ. डाल्टन ii) कार्ल मार्क्स
iii) कार्ल पिअर्सन iv) स्पीअरमन

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) सारणीची रचना स्पष्ट करा.
- ब) बहुलक ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- क) आलेखाचे फायदे.
- ड) सहसंबंधाचे प्रकार.
- इ) अहवाल लेखनाची उद्दिष्टे.

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) नमुना निवड म्हणजे काय? तिचे विविध प्रकार सांगा.
- ब) केंद्रिय प्रवृत्तीचे प्रकार सांगा.
- क) अहवालचे उपयोग स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023

ECONOMICS

DSE - E196 : Principles of Micro Economics - II

(Special Paper - XII)

Sub. Code : 75831/80131

Day and Date : Thursday, 25 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Neat diagram should be drawn where it is necessary.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing the correct alternatives given below. [5]

- a) _____ is a one of the characteristics of perfect competition.
- i) One seller
 - ii) Heterogeneous products
 - iii) Homogeneous products
 - iv) None of these
- b) In a monopoly market there is a only one _____
- i) Seller
 - ii) Production
 - iii) Consumer
 - iv) None of these
- c) According to Chamberlin in a _____ long-run "Excess capacity" come across in
- i) Perfect competition
 - ii) Monopoly market
 - iii) Monopolistic competition
 - iv) None of these

P.T.O.

- d) Modern theory of Rent is known as _____.
- i) Scarcity Theory of Rent
 - ii) Risk Bearing Theory of Rent
 - iii) Ricardian Theory of Rent
 - iv) None of these
- e) _____ is the reward for parting with the liquidity.
- i) Rent
 - ii) Wages
 - iii) Interest
 - iv) None of these

Q2) Write the short notes (any three) [15]

- a) Price determination under perfect competition.
- b) Characteristics of monopoly market.
- c) Concept of “Excess capacity”.
- d) Assumption of marginal productivity theory.
- e) Motives for liquidity preference.

Q3) Write in detail answers of the following questions. (any two) [20]

- a) Explain the characteristics of perfect competition.
- b) Explain the type of monopoly.
- c) Explain the modern theory of rent.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) आवश्यक तेथे नीटनेटके आकृती काढावी.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खाली दिलेले योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पूर्ण करा.

[5]

अ) हे पूर्ण स्पर्धेचे एक वैशिष्ट्य आहे.

i) एक विक्रेता	ii) विषम उत्पादने
iii) एकसंध उत्पादने	iv) यापैकी काहीही नाही

ब) मक्तेदारी असलेल्या बाजारपेठेत एकच आहे.

i) विक्रेता	ii) उत्पादन
iii) ग्राहक	iv) यापैकी काहीही नाही

क) चेम्बरलिनच्या मते दीर्घकाळापर्यंत “अतिरिक्त क्षमता” समोर येते.

i) परिपूर्ण स्पर्धा	ii) मक्तेदारी बाजार
iii) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा	iv) यापैकी काहीही नाही

ड) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत म्हणून ओळखला जातो.

i) खंडाचा दुर्मिळता सिद्धांत	ii) खंडाचा जोखीम पत्करण्याचा सिद्धांत
iii) खंडाचा रिकार्डियन सिद्धांत	iv) यापैकी काहीही नाही

इ) तरलतेसह विभक्त होण्याचे बक्षीस आहे.

i) भाडे	ii) वेतन
iii) व्याज	iv) यापैकी काहीही नाही

प्र.2) लघु टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) पूर्ण स्पर्धेअंतर्गत किंमत निश्चिती
- ब) मक्तेदारी बाजाराची वैशिष्ट्ये
- क) “अतिरिक्त क्षमता” ची संकल्पना
- ड) सीमांत उत्पादकता सिद्धांताची गृहीते
- इ) तरलता प्राधान्यासाठी हेतू

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) मक्तेदारीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- क) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

**B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination,
March - 2023
ECONOMICS**

Economics of Planning (DSE - E197) (Special Paper - XIII)

Sub. Code : 75832/80132

Day and Date : Friday, 26 - 05 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw beautiful diagram where necessary.

Q1) Choose the correct option and complete the following statements : [5]

- i) The 2nd five year plan of India was based on the Model of :
 - a) Mahalnobis
 - b) HarrodDomar Model
 - c) Bombay plan
 - d) None of these
- ii) Which of the following is not matched correctly about NitiAayog.
 - a) NitiAayog head office : Delhi
 - b) Prime Minister : Chairman
 - c) Parent agency: Government of India
 - d) Niti Aayog replaced : National Development Council
- iii) Input output analysis is used in large quantities in _____ developed countries.
 - a) Agriculture
 - b) Trade
 - c) Technology
 - d) Industrial
- iv) In motivated planning, bank's monetary policy plays an important role.
 - a) Merchant
 - b) Rural
 - c) Central
 - d) Cooperative
- v) _____ has an important place in democratic planning.
 - a) Individual freedom
 - b) Decentralization of power
 - c) Forced
 - d) Monopoly

P.T.O.

Q2) Write a short Notes (Any Three) :

[15]

- NITI Aayog
- Exchange analysis
- Labor-oriented production system
- Gandhi Yojana
- Planning and services

Q3) Broad Questions (Any Two) :

[20]

- What is financial planning? Explain the pros and cons of planning.
- Analyze in detail the key terms of successful planning.
- Explain the role of National Development Council by explaining the structure and function of planning board.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुंदर आकृती काढा.

प्र.1) दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

[5]

- भारताची दुसरी पंचवार्षिक योजना कोणत्या प्रारूपावर आधारित होती?

अ) महालनोबीस	ब) हेराल्ड डोमर
क) मुंबई योजना	ड) वरील पैकी नाही
- खालीलपैकी कोणते विधाननीती आयोगाबद्दल योग्यरीत्या जुळत नाही?

अ) निती आयोगाचे मुख्यालय: दिल्ली
ब) पंतप्रधान: अध्यक्ष
क) मूळ एजन्सी: भारत सरकार
ड) निती आयोगाने यांची जागा घेतली: राष्ट्रीय विकास परिषद

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) (CBCS) Examination, March - 2023**ECONOMICS (Compulsory)****DSE-E200 : History of Economic Thought - II (Special Paper - XVI)****Sub. Code : 75835/80135****Day and Date : Wednesday, 31 - 05 - 2023****Total Marks : 40****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Neat diagram should be drawn where is necessary.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative : [5]

- a) The Average cost of Representative firm is _____.
 - i) Zero
 - ii) Maximum
 - iii) Minimum
 - iv) Infinite
- b) According to Mahatma Phule _____ is the main cause of poverty of the farmers.
 - i) Illiteracy
 - ii) Lack of capital
 - iii) Lack of Planning
 - iv) Inheritance Right Act
- c) The concept of Self-reliant village proposed by _____.
 - i) Mahatma Gandhi
 - ii) Dr. Ambedkar
 - iii) Dadabhai Naouroji
 - iv) Mahatma Phule
- d) _____ was the first person to focus the attention towards poverty in India.
 - i) Mahatma Gandhi
 - ii) Dr. Ambedkar
 - iii) Dadabhai Naoroji
 - iv) Mahatma Phule
- e) According to Marshal there are _____ factors of productions.
 - i) One
 - ii) Two
 - iii) Three
 - iv) Four

P.T.O.

Q2) Write short notes. (Any Three)

- Economic Drain Theory.
- Concept of Representative firm.
- Mahatma Gandhi and Gram Swarajya.
- Co-operative principle of Gadgil.
- Economic Thoughts of Dr. B.R. Ambedkar.

Q3) Write detail answer on the followings (Any two) :

[20]

- Explain the Quasi rent concept of Marshall.
- Explain the Agriculture Development Policy of Rajarshree Shahu Maharaj.
- Explain the Economic Thoughts of Dr. Amartya Sen.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढावी.
 - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- अ) प्रतिनिधिक उद्योगसंस्थेचा सरासरी खर्च असतो.
i) शून्य	ii) कमाल
iii) किमान	iv) अनंत
- ब) महात्मा फुले यांच्या मते हे शेतकऱ्यांच्या गरिबीचे मुख्य कारण आहे.
i) निरक्षरता	ii) भांडवलाची कमतरता
iii) नियोजनाचा अभाव	iv) वारसा हक्क कायदा

